

A 17-05-2023

**HEDEN
TER BESLISSING**

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Nota bij appreciatie motie Van der Lee

Datum

16 mei 2023

Notanummer

2023-0000119577

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Standpunt CWS
3. Motie van der Lee
4. Nota 78064 en 102757

Aanleiding

Bijgaand de definitieve versie van de Kamerbrief ter appreciatie van de aangehouden motie Van der Lee over de afschaffing van de vergewisplicht voor de Commissie Werkelijke Schade.

Beslispunten

1. Graag uw akkoord op het versturen van bijgaande brief aan de Tweede Kamer (bijlage 1).
2. Graag uw akkoord op het openbaar maken van deze nota, de eerdere nota's 78064 en 102757, en de reactie van de voorzitter van de CWS zoals zij dit aan u heeft doen toekomen (bijlage 2).

alhoewel

Kernpunten

- Tijdens het Kamerdebat van 7 maart jl. is de motie Van der Lee over de vergewisplicht van UHT aangehouden voor schriftelijke appreciatie.
- Na bespreking van een eerdere versie van de brief met u is deze op onderdelen aangepast.

Toelichting

- De motie roept het kabinet op om de zogeheten "vergewisplicht" van UHT zo marginaal mogelijk in te vullen jegens de CWS, en om een wetswijziging voor te bereiden om deze plicht geheel af te schaffen.
- Op basis van de huidige wet- en regelgeving bestaat er tussen de CWS en UHT een relatie van adviseur en beslisser. De CWS adviseert autonoom en UHT is wettelijk (Awb) verplicht zich te *vergewissen* van de zorgvuldigheid hiervan. Het doel van de motie kan bereikt worden indien de huidige wettelijke relatie tussen UHT (als beslisser) en de CWS (als adviseur) wordt gewijzigd. De CWS zou dan zelf moeten gaan beslissen (beschikken). Daarvoor is een stelselwijziging nodig via een wetswijziging.
- Een andere mogelijkheid is dat voor UHT in de relatie met CWS via een wetswijziging wordt afgeweken van artikel 3:9 van de Algemene wet bestuursrecht, zoals deze voor alle bestuursorganen in Nederland geldt.
- Een stelselwijziging kan naar verwachting niet binnen een jaar voltooid zijn. Het blijft belangrijk dat de CWS zich bezint en focust op het bereiken van haar kerntaken binnen het huidige wettelijke kader. Het belang van de ouders is gelegen in een snelle afwikkeling met voldoende kwaliteit.

- De Kamerbrief zoekt oplossingen binnen de huidige wet- en regelgeving en legt nadruk op het oplossen van concrete knelpunten, in lijn met de aangenomen motie Azarkan die het kabinet oproept om de CWS voldoende te equiperen in termen van personeel, budget en andere basisvoorzieningen.
- U vraagt in de brief voorts om het inbouwen van een weegmoment.
- Conform afspraak is de concept appreciatie voorgelegd aan CWS. De CWS steunt in haar reactie (zie bijlage) de marginalisering van de vergewisplicht. Tegelijkertijd benadrukt CWS een onafhankelijk centraal schadeloket bij het CWS dat zelf bevoegd is om beschikkingen, bezwaar en beroep af te doen. Dit is breder en anders dan waartoe de motie oproept. Op dit moment worden intensieve gesprekken met de voorzitter van de CWS gevoerd over de mogelijkheden om te versnellen en te verbeteren. De marginalisering van de vergewisplicht, het verduidelijken van de werkafspraken, verbeteren van de onderlinge communicatie en het formaliseren van aanpassingen in het instellingsbesluit zullen naar onze verwachting een grote bijdrage gaan leveren aan de met de motie beoogde versnelling en versimpeling.

Communicatie

n.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

n.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Document nummer	Datum	Naam document	Toelichting
1	13-4-2023	Nota-stas-TD- Reactie op aangehouden motie Van der Lee n.a.v. Kamerdebat 7 maart jl	De staatssecretaris van Financien T&D ontvangt een nota met een reactie op de motie Van der Lee.
2	20-4-2023	Nota-stas-TD- Reactie op aangehouden motie Van der Lee n.a.v. Kamerdebat 7 maart jl	De staatssecretaris van Financien T&D ontvangt een nota met de aangepaste versie van een reactie op de motie Van der Lee.
3	20-4-2023	Bijlage 2. Reactie CWS inzake motie Van der Lee nav debat Hersteloperatie	De staatssecretaris ontvangt als bijlage bij de nota van 20 april 2023 een reactie van de CWS.

AJ 15.04.2023
besproken

17/4 18.30u

AFGESCHERMD
TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Reactie op aangehouden motie Van der Lee n.a.v.
Kamerdebat 7 maart jl.

Datum

13 april 2023

Notanummer

2023-0000078064

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Reactie CWS

Aanleiding

Tijdens het Kamerdebat over de laatste Voortgangsrapportage (vierde kwartaal 2022) is de motie Van der Lee over de vergewisplicht van UHT aangehouden voor schriftelijke appreciatie.

Beslispunten

- Graag uw akkoord op de inhoud van bijgevoegde Kamerbrief als reactie.
- Graag uw akkoord op het actief openbaar maken van deze nota en de reactie van de CWS als bijlage bij deze nota.

Kernpunten

- De motie roept het kabinet op om de zogeheten "vergewisplicht" van UHT zo marginaal mogelijk in te vullen jegens de CWS, en om een wetswijziging voor te bereiden om deze plicht geheel af te schaffen.
- In de brief geeft u voorrang aan andere oplossingen en benoemt u de bredere implicaties van de motie. De onderliggende kwestie is de onafhankelijkheid van de CWS ten opzichte van UHT.
- Op basis van de huidige wet- en regelgeving bestaat er tussen de CWS en UHT een relatie van *adviseur* en *beslisser*. De CWS adviseert autonoom en UHT is wettelijk (Awb) verplicht zich te vergewissen van de zorgvuldigheid hiervan. UHT is bevoegd om vragen te stellen en – op beperkte gronden – af te wijken van de adviezen.
- Wij hebben de CWS gevraagd om in het kader van de onderlinge samenwerking een reactie te geven op deze kamerbrief. De redactionele en verduidelijkende suggesties zijn overgenomen. Ten aanzien van een aantal aanbevelingen zijn andere afwegingen gemaakt (zie toelichting).
- In de brief geeft het kabinet aan voorrang te willen geven aan verbeteringen binnen het huidige wettelijke kader, gericht op het in staat stellen van de CWS om versnelling en verbetering te bereiken, in lijn met de aangenomen motie Azarkan.

Toelichting

- Het doel van de motie Van der Lee kan enkel bereikt worden indien de huidige wettelijke relatie tussen UHT (als beslisser) en de CWS (als adviseur) wordt gewijzigd. De CWS zou dan zelf gaan beslissen (beschikken). Daarvoor is een stelselwijziging nodig via een wetswijziging.

- Een stelselwijziging kan naar verwachting niet binnen een jaar voltooid zijn. Het blijft belangrijk dat de CWS zich bezint en focust op het bereiken van haar kerntaken binnen het huidige wettelijke kader. Het belang van de ouders is gelegen in een snelle afwikkeling met voldoende kwaliteit.
- De kamerbrief zoekt oplossingen binnen de huidige wet- en regelgeving en legt nadruk op het oplossen van concrete knelpunten, in lijn met de aangenomen motie Azarkan die het kabinet oproept om de CWS voldoende te equiperen in termen van personeel, budget en andere basisvoorzieningen.

Conform afspraak is de concept appreciatie voorgelegd aan CWS. De CWS juicht in haar reactie (zie bijlage) de marginalisering van de vergewisplicht toe. Tegelijkertijd benadrukt CWS het belang van een onafhankelijk centraal schadeloket bij het CWS dat zelf bevoegd is om beschikkingen, bezwaar en beroep af te doen. Dit is breder en anders dan de motie toe oproept. Op dit moment worden intensieve gesprekken met de voorzitter van de CWS gevoerd over de mogelijkheden om te versnellen en te verbeteren. De marginalisering van de vergewisplicht, het verduidelijken van de werkafspraken, verbeteren van de onderlinge communicatie en het formaliseren van aanpassingen in het instellingsbesluit zullen naar onze verwachting een grote bijdrage gaan leveren aan de met de motie beoogde versnelling en versimpeling.

Communicatie
n.v.t

Politiek/bestuurlijke context
Zie nota

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

de CWS (als adviseur) wordt gewijzigd. De CWS zou dan zelf gaan beslissen (beschikken). Daarvoor is een stelselwijziging nodig via een wetswijziging.

- Een andere mogelijkheid is dat voor UHT in de relatie met CWS via een wetswijziging wordt afgeweken van artikel 3:9 van de Algemene wet bestuursrecht, zoals deze voor alle bestuursorganen in Nederland geldt.
- Een stelselwijziging kan naar verwachting niet binnen een jaar voltooid zijn. Het blijft belangrijk dat de CWS zich bezint en focust op het bereiken van haar kerntaken binnen het huidige wettelijke kader. Het belang van de ouders is gelegen in een snelle afwikkeling met voldoende kwaliteit.
- De kamerbrief zoekt oplossingen binnen de huidige wet- en regelgeving en legt nadruk op het oplossen van concrete knelpunten, in lijn met de aangenomen motie Azarkan die het kabinet oproept om de CWS voldoende te equiperen in termen van personeel, budget en andere basisvoorzieningen.

Conform afspraak is de concept appreciatie voorgelegd aan CWS. De CWS juicht in haar reactie (zie bijlage) de marginalisering van de vergewisplicht toe. Tegelijkertijd benadrukt CWS het belang van een onafhankelijk centraal schadeloket bij het CWS dat zelf bevoegd is om beschikkingen, bezwaar en beroep af te doen. Dit is breder en anders dan de motie toe oproept. Op dit moment worden intensieve gesprekken met de voorzitter van de CWS gevoerd over de mogelijkheden om te versnellen en te verbeteren. De marginalisering van de vergewisplicht, het verduidelijken van de werkafspraken, verbeteren van de onderlinge communicatie en het formaliseren van aanpassingen in het instellingsbesluit zullen naar onze verwachting een grote bijdrage gaan leveren aan de met de motie beoogde versnelling en versimpeling.

Communicatie
n.v.t

Politiek/bestuurlijke context
Zie nota

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Reactie Commissie Werkelijke Schade bij de Kamerbrief van de Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane inzake de aangehouden motie Van der Lee n.a.v. het Kamerdebat Hersteloperatie Toeslagen d.d. 7 maart 2023

Inleiding

De Commissie Werkelijke Schade (“CWS”) zou graag haar eigen visie meegeven op de motie Van der Lee, in aanvulling op de appreciatie van de Staatssecretaris. De reden daarvoor is dat ik het als voorzitter van belang acht om bepaalde aspecten die voor de CWS wezenlijk zijn zelf toe te lichten.

De motie raakt de volgende punten:

- het marginaliseren dan wel geheel afschaffen van de vergewisplicht;
- met mede als doel de hersteloperatie te vereenvoudigen en de autonomie van de CWS te vergroten;
- dit laatste in het licht van de motie Azarkan.

Marginaliseren vergewisplicht

De CWS juicht toe dat de Staatssecretaris bereid is de vergewisplicht te marginaliseren. Daarmee wordt in mijn ogen echter niet het werkelijke probleem opgelost. De motie Azarkan impliceert dat “het de CWS lijkt te ontbreken aan voldoende personeel, huisvesting, mandaat, onafhankelijkheid en bevoegdheden en verzoekt het kabinet de CWS voldoende te equiperen in termen van personeel, budget, andere faciliteiten en governance, teneinde haar werk in de hersteloperatie naar behoren uit te kunnen voeren”.

Uitgangspunten onafhankelijkheid CWS

Uit de toelichting op de Instellingsregeling blijkt dat het de bedoeling is geweest een onafhankelijke Commissie te belasten met de beoordeling van verzoeken om aanvullende schade. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wensen van ouders om de beoordeling van de schade te laten plaatsvinden door een organisatie die niet gelieerd is aan de Belastingdienst en/of het ministerie, en daarmee op afstand staat van de organisatie die de schade heeft veroorzaakt, en uiteindelijk ook moet vergoeden. De Commissie fungeert daarmee als centraal schadeloket voor verzoeken om individuele aanvullende schade. Daarmee kan niet alleen de onafhankelijkheid worden geborgd maar wordt ook voldaan aan de wens om deze taak in handen te geven van een daartoe gespecialiseerde organisatie. Het opbouwen van deskundigheid op één plek leidt na verloop van tijd tot een hogere kwaliteit en draagt bij aan de efficiency. Daarnaast is het mogelijk kaders te ontwikkelen (ook één van de wettelijke taken van de CWS) door inzicht in en overzicht van de casuïstiek. Dit is uiteindelijk allemaal in het belang van de ouders.

Afschaffen vergewisplicht om de hersteloperatie te vereenvoudigen en de autonomie van de CWS te vergroten

Het is mogelijk de vergewisplicht af te schaffen door de wet te wijzigen. Evenals bijvoorbeeld het geval is in Groningen zou de CWS behalve met de beoordeling ook met de afhandeling kunnen worden belast. Daarmee vervalt de vergewisplicht van UHT omdat de CWS zelf verantwoordelijk wordt voor het nemen van besluiten (beschikkingen), inclusief bezwaar en beroep. Ouders kunnen dan niet alleen hun verzoek indienen bij een onafhankelijke commissie maar deze wordt ook bevoegd de schade af te handelen. De CWS zal dan zelf besluiten nemen en ook zelf het zorgvuldigheidsbeginsel toepassen. Momenteel is de CWS reeds bestuursorgaan met een vergewisplicht t.a.v. externe (bijvoorbeeld medische) advisering. Het omvormen van de CWS tot bestuursorgaan dat zelf ook besluiten neemt, vereist wel een wetswijziging. In de Wet Hersteloperatie Toeslagen staat nu immers de UHT aangeduid als het orgaan dat de beschikking moet nemen. Daar staat tegenover dat er veel tijdswinst kan worden behaald doordat maar één bestuursorgaan voortaan is belast met verzoeken om aanvullende schade en alles wat daarbij komt kijken, inclusief de procedures voor bezwaar en beroep. De oorspronkelijke wens van één centraal schadeloket voor ouders kan daarmee meer recht worden gedaan. Daarnaast wordt het simpeler, kan er geen verwarring meer ontstaan over wie waarvoor bevoegd is, gaat er minder tijd verloren doordat zaken moeten worden doorgestuurd (zoals de BNTB's), en is de beleving bij ouders niet langer dat zij uiteindelijk toch weer bij dezelfde organisatie (de Belastingdienst) uitkomen. Wanneer de CWS zelf mag besluiten kunnen zaken makkelijker informeel worden afgedaan, of via een vereenvoudigde procedure. Deskundigheid wordt op één plek opgebouwd en niet op twee. De UHT kan zich concentreren op het afronden van de Integrale Beoordeling en aanleveren van de dossiers en juiste informatie. Belangrijkste winst is echter dat de CWS weer in de regie komt over haar eigen werkzaamheden, waarbij - en dat is het allerbelangrijkste - de ouders nog het meeste zijn gebaat.

Met vriendelijke groet,

Mr. Jessica E. Hoitink
(Voorzitter van de Commissie Werkelijke Schade)